

Painehaavariskin arviointi

Braden

MediMattress

Parempaan hoitoon

OSA DIRECT HEALTHCARE GROUP -RYHMÄÄ

Suosittelujen yleisriskimittarien riskirajat ja painehaavojen esiintyminen

Riski-luokka	Shape Risk Scale (SRS) riskipisteet	Braden-riskipisteet	Painehaavojen esiintyminen (%) SRS / B	Potilaita riskissä (%) SRS / B
Erittäin korkea riski	≥ 19	6 - 9	39 / 47	3 / 3
Korkea riski	13 - 18	10 - 14	23 / 29	29 / 27
Keskisuuri riski	7 - 12	15 - 18	14 / 16	57 / 24*
Vähäinen riski	≤ 6	19 - 23	3 / 7	11 / 46*

Soppi, Iivanainen & Korhonen 2012/2014

*P < 0.001

Patjan valintaopas

Patjan valinta painehaavariskiluokituksen mukaan (esim. SRS, Braden, Norton)

PAINEHAAVARISKI	TUOTTEET	TUOTEKuvaus
Erittäin korkea riski	Carital® Optima Täyspatja Carital® OptimaBario Täyspatja Carital® OptimaEZ420 Täyspatja	Automaattisesti säätyvä Carital Antideformaatio-patja®. Painosuositus 7-200 kg / 7-300 kg. Automaattisesti säätyvä Carital Antideformaatio-patja®. Painosuositus 40-350 kg / 40-400 kg. Automaattisesti säätyvä Carital Antideformaatio-patja®. Painosuositus 40-200 kg.
Korkea riski	Carital® OptimaEZ Täyspatja	Automaattisesti säätyvä Carital Antideformaatio-patja®. Painosuositus 40-175 kg.
Keskisuuri riski	EkoUltraXL Täyspatja EkoXL Täyspatja Tergo®Safe4 Täyspatja Tergo®Safe2 Täyspatja Eko2 Täyspatja Tergo®Safe3 Täyspatja EkoUltra Täyspatja EkoWave Täyspatja	11 cm PU-geelivaahtoa + 6 cm kimmovaahtoa. Painosuositus 0-250 kg. 7 cm PU-geelivaahtoa + 10 cm kimmovaahtoa. Painosuositus 0-200 kg. 11 cm PU-geelivaahtoa + 6 cm kimmovaahtoa, reunapalkit. Painosuositus 0-250 kg. 5 cm PU-geelivaahtoa + 8 cm kimmovaahtoa, reunapalkit. Painosuositus 0-180 kg. 5 cm PU-geelivaahtoa + 8 cm kimmovaahtoa. Painosuositus 0-180 kg. 7 cm PU-geelivaahtoa + 6 cm kimmovaahtoa, reunapalkit. Painosuositus 0-150 kg. 7 cm PU-geelivaahtoa + 6 cm kimmovaahtoa. Painosuositus 0-150 kg. 5 cm PU-geelivaahtoa + 8 cm kimmovaahtoa. Painosuositus 0-150 kg.

Autamme tarvittaessa oikean patjan valitsemisessa riskikartoituksen mukaan, halutessanne autamme myös patjakoon valinnassa. Erkoiskokoja saatavana kaikista patjoista. **Täyspatjat on mahdollista saada kiinteällä pelastuspäällisellä.**

MediMattress Oy Haukilahdenkatu 4 00550 Helsinki puh. 0306 40 40 40
asiakaspalvelu@medimattress.fi www.medimattress.fi www.carital.fi

Braden

painehaava-riskimittari

Braden B, Bergstrom N. A conceptual schema for the study of the etiology of pressure sores. *Rehabilitation Nursing* 1987;12:8–12.

Bergstrom N, Braden BJ, Laguzza A, Holman V. The Braden scale for predicting pressure sore risk. *Nurs Res* 1987; 36:205–210.

Soppi E, Iivanainen A, Korhonen P. Concordance of Shape Risk Scale, a new pressure ulcer risk tool, with the Braden scale. *Int Wound J* 2012, DOI: 10.1111/iwj.12015; 2014; 11: 611-515

Soppi E, Iivanainen A. Painehaavariski ja makuu-
alustojen käyttö. *Erikoislääkäri* 2015;25:11-15.

Käännös tarkistettu 2015
Esa Soppi

TPN: täydellinen parenteraalinen ravitus

Luokittelu/ Pisteet	1	2	3	4
Fyysinen aktiivisuus	Sännkyyn hoidettava potilas	Istumaan kykenevä potilas Kyky kävellä rajoittunut huomattavasti tai puuttuu. Ei pysty kannattamaan omaa painoaan ja/tai vaatii avustusta siirtymisessä tuoliin tai pyörätuoliin.	Kävelee ajoittain Kävelee ajoittain päivän aikana, mutta vain lyhyitä matkoja joko ilman apua tai avustettuna. Viettää suurimman osan hoitovuorosta sängyssä tai tuolissa.	Kävelee usein Kävelee huoneen ulkopuolella vähintään kahdesti päivässä ja huoneessa kerran kahdessa tunnissa valvellaoloaikana.
Liikkuvuus Kyky muuttaa ja kontrolloida kehon asentoa	Täysin liikkumaton Ei pysty aktiivisesti lainkaan liikkumaan kehoaan tai raajojaan ilman apua.	Hyvin rajoittunut Pystyy ajoittain muuttamaan kehon tai raajojen asentoa, mutta on kykenemätön toistuviin tai huomattaviin asentomuutoksiin avustamatta.	Osittain rajoittunut Useita, joskin pieniä raajojen asentomuutoksia ilman avustusta.	Rajoittamaton Huomattavia ja toistuvia asentomuutoksia ilman avustusta.
Venyttävät ja hankaavat voimat	Huomattavia Vaatii huomattavaa tai täydellistä avustusta liikkamisessa. Nostaminen ilman liu'uttamista mahdotonta. Liukkuu usein tuolissa tai sängyssä vaalien useasti toistuvaa apua. Spastisiteetti, kontratuurat tai rauhattomuus johtavat lähes jatkuvaan hankaukseen.	Ajoittaisia Liikkuu vapaasti tai vaatii vain minimaalista avustusta. Liikkuessa keho todennäköisesti hankaa lakanoita ja muita hoitovälineitä vasten. Pystyy pitämään kohtuullisen hyvän asennon tuolissa tai sängyssä suurimman osan aikaa, mutta liukuu ajoittain.	Ei esiinny Liikkuu sängyssä tai tuolissa avustamatta ja lihasvoimaa on riittävästi kohottamaan kehon irti alustasta liikkumisen aikana. Ylipitää hyvän asennon sängyssä tai tuolissa jatkuvasti.	
Tuntoaisti Kyky reagoida tarkoituksenmukaisesti paineesta johtuvaan epämuikavuuteen	Puuttuu Ei reagoi (valita, kavahda tai takerru) kivuliaaseen ärsykkeeseen alentuneesta tajunnan tasosta tai rauhoittavasta lääkityksestä johtuen TAI rajoittunut kyky tuntee kipua suurimmalta osin kehon pinta-alasta.	Huomattavasti alentunut Reagoi vain kivuliaaseen ärsykkeeseen. Ei pysty kommunikoimaan epämuikavuutta muuten kuin valittamalla tai rauhattomuudella TAI on tuntopuutos, joka rajoittaa kivun tai epämuikavuuden tuntemusta yli puolelta kehon pinta-alasta.	Jonkin verran alentunut Reagoi puhutteluun, mutta ei voi aina ilmaista epämuikavuutta tai tarvetta kääntämiseen TAI on osittainen tuntopuutos, joka rajoittaa kykyä tuntee kipua tai epämuikavuutta 1-2 raajassa.	Normaali Reagoi puhutteluun. Ei ole tuntopuutoksia, jotka rajoittavat kykyä tuntee tai ilmaista kipua tai epämuikavuutta.
Ihon altistuminen kosteudelle	Jatkuvasti kostea Iho pysyy melkein jatkuvasti kosteana hikoilusta tai virtsasta tms. johtuen. Kosteutta havaitaan aina kun potilasta liikutetaan tai käännetään.	Usein kostea Iho on usein, mutta ei aina kostea. Lakanat täytyy vaihtaa ainakin kerran hoitovuorossa.	Ajoittain kostea Iho on ajoittain kostea vaatien vuodevaatteiden ylimääräisen vaihdon kerran päivässä.	Harvoin kostea Iho on yleensä kuiva; vuodevaatteet vaihdetaan tavanomaisin välein.
Ravinnon nauttiminen Tavanomainen ravinnon nauttimismalli	Riittämätön Ei koskaan syö kokonaista kattausta. Nauttii harvoin korkeintaan kolmasosan tarjotusta ateriatesta. Nauttii 2 annosta tai vähemmän proteiinipitoista ruokaa (liha/maito) päivässä. Nauttii nesteitä heikosti. Ei nauti nestemäistä ravintolisää TAI ei nauti mitään suun kautta ja/tai nauttii vain kirkkaita nesteitä tai on TPN > 5 pv.	Todennäköisesti riittämätön Syö harvoin kokonaisen kattauksen tai nauttii vain puolet tarjotusta ateriatesta. Nauttii vain 3 annosta proteiinipitoista ruokaa (liha/maito) päivässä. Nauttii ajoittain nestemäistä ravintolisää TAI Ei saa optimaalista määrää nesteitä tai letkuruokintaa.	Kohtuullinen Syö yli puolet kustakin ateriatesta. Nauttii 4 annosta proteiinipitoista ruokaa (liha/maito) päivittäin. Kieltäytyy ajoittain ruuasta, mutta nauttii tarjotun ravintolisän TAI on letkuruokinnalla tai TPN -ravitsemuksella, joka todennäköisesti kattaa ravitsemustarpeen.	Hyvä Syö suuren osan jokaisesta ateriatesta. Ei koskaan kieltäytyy ateriatesta. Syö tavallisesti ≥ 4 annosta lihaa ja maitotuotteita. Joskus nauttii ravintoa aterioiden välillä. Ei tarvitse ravintolisää.

Painehaavariskin arviointi

Shape Risk Scale - Device

OSA DIRECT HEALTHCARE GROUP -RYHMÄÄ

Suosittelujen yleisriskimittarien riskirajat ja painehaavojen esiintyminen

Riski-luokka	Shape Risk Scale (SRS) riskipisteet	Braden-riskipisteet	Painehaavojen esiintyminen (%) SRS / B	Potilaita riskissä (%) SRS / B
Erittäin korkea riski	≥ 19	6 - 9	39 / 47	3 / 3
Korkea riski	13 - 18	10 - 14	23 / 29	29 / 27
Keskisuuri riski	7 - 12	15 - 18	14 / 16	57 / 24*
Vähäinen riski	≤ 6	19 - 23	3 / 7	11 / 46*

Soppi, Iivanainen & Korhonen 2012/2014

*P< 0.001

Patjan valintaopas

Patjan valinta painehaavariskiluokituksen mukaan (esim. SRS, Braden, Norton)

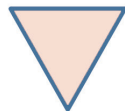
PAINEHAAVARISKI	TUOTTEET	TUOTEKuvaus
Erittäin korkea riski	Carita® Optima Täyspatja Carita® OptimaBario Täyspatja Carita® OptimaEZ420 Täyspatja	Automaattisesti säätävä Carital Antideformaatiopatja®. Painosuositus 7-200 kg / 7-300 kg. Automaattisesti säätävä Carital Antideformaatiopatja®. Painosuositus 40-350 kg / 40-400 kg. Automaattisesti säätävä Carital Antideformaatiopatja®. Painosuositus 40-200 kg.
Korkea riski	Carita® OptimaEZ Täyspatja	Automaattisesti säätävä Carital Antideformaatiopatja®. Painosuositus 40-175 kg.
Keskisuuri riski	EkoUltraXL Täyspatja EkoXL Täyspatja Tergo®Safe4 Täyspatja Tergo®Safe2 Täyspatja Eko2 Täyspatja Tergo®Safe3 Täyspatja EkoUltra Täyspatja EkoWave Täyspatja	11 cm PU-geelivaahtoa + 6 cm kimmovaahtoa. Painosuositus 0-250 kg. 7 cm PU-geelivaahtoa + 10 cm kimmovaahtoa. Painosuositus 0-200 kg. 11 cm PU-geelivaahtoa + 6 cm kimmovaahtoa, reunapalkit. Painosuositus 0-250 kg. 5 cm PU-geelivaahtoa + 8 cm kimmovaahtoa, reunapalkit. Painosuositus 0-180 kg. 5 cm PU-geelivaahtoa + 8 cm kimmovaahtoa. Painosuositus 0-180 kg. 7 cm PU-geelivaahtoa + 6 cm kimmovaahtoa, reunapalkit. Painosuositus 0-150 kg. 7 cm PU-geelivaahtoa + 6 cm kimmovaahtoa. Painosuositus 0-150 kg. 5 cm PU-geelivaahtoa + 8 cm kimmovaahtoa. Painosuositus 0-150 kg.

Autamme tarvittaessa oikean patjan valitsemisessa riskikartoituksen mukaan, halutessanne autamme myös patjakoon valinnassa. Erikoiskokoja saatavana kaikista patjoista. Täyspatjat on mahdollista saada kiinteällä pelastuspäällisellä.

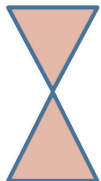
MediMattress Oy Haukilahdenkatu 4 00550 Helsinki puh. 0306 40 40 40
asiakaspalvelu@medimattress.fi www.medimattress.fi www.carital.fi

Vartalotyypit vaikuttavat

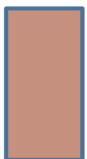
Shape Risk Scale - Device (SRS-D) -painehaavariskin arviointimittari

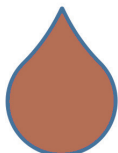
Kärkikolmio
(atleettinen)

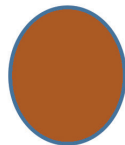
Tiimalasi
(hartia/lantio)

Suorakulmio

Päärynä
(lantio)

Omena
(keskivartalo)

Riskiluokat	Pisteytys	1	2	4	6
Vartalomalli		Päärynä	Suorakulmio	Tiimalasi / Kärkikolmio	Omena
BMI (kg/m²)		30,0 - 40,0	22,5 - 29,9	< 22,5	> 40,0
Fyysinen aktiivisuus ja liikkuvuus		Kävelee ilman apua	Ei pysty kannattamaan omaa painoaan; täytyy avustaa siirtymisessä tuoliin tai pyörätuoliin	Pystyy liikkuttamaan vain ajoittain tai vähän vartaloa tai raajoja	Ei pysty siirtymään omatoimisesti tuolista tai sängystä; tarvitsee avustusta liikuttaessa tai on käännettävä
Tajunnan taso ja tuntoaisti		Ei havaittavaa häiriötä	Reagoi tarkoituksenmukaisesti sanalliseen komentoon tai kipuärsykkeeseen	Ei voi kommunikoida tarkoituksenmukaisesti tai ilmaista epä mukavuutta muuten kuin valittamalla tai rauhattomuudella	Tajuton tai kykenemätön reagoimaan kipuärsykkeeseen. Hemi- tai paraplegia
Kehon lämpötila		← lisää 1 piste jokaisesta 37,0 °C ylittävästä 0,5 °C noususta →			
Lääkinnällisten laitteiden aiheuttama painehaavariski					
Pisteytys		0	1	2	4
Ihoa tai limakalvoja koskettavien lääkin- nällisten laitteiden lukumäärä		Ei lääkin- nällisiä laitteita	1	2	≥ 3
Painehaavariski		Vähäinen riski	Keskisuuri riski	Korkea riski	Erittäin korkea riski
Pisterajat		≤ 6	7 – 12	13 – 18	≥ 19

Soppi E, Iivanainen A, Korhonen P. Concordance of Shape Risk Scale, a new pressure ulcer risk tool, with the Braden scale. Int Wound J 2012, DOI: 10.1111/iwj.12015, 11:611–615, 2014.

Curley MAQ, Hasbani NR, Quigley SM, Stellar JJ, Pasek TA, Shelley SS, Kulik LA, Chamblee TB, Dilloway MA, Caillouette CN, McCabe MA, Wypij D. Predicting pressure injury risk in pediatric patients: The Braden QD Scale. J Pediatr 2018; 192: 189-95.